Sofia SULAC

TITLUL – ELEMENT AL STRUCTURII TEXTULUI ZIARISTIC

În domeniul mass-media ziarul continuă să deţină, într-un anumit sens, întâietatea, deoarece dintre toate mijloacele de informare în masă reacţionează mai operativ la evenimentele lumii contemporane. Este accesibil unui cerc larg de cititori şi transmite informaţia într-o formă captivantă.

De obicei, cititorii acordă o atenţie deosebită titlului – parte integrantă a materialului ziaristic. Ei iau cunoştinţă în primul rând de formularea acestuia, deoarece faptul îi ajută nu numai să se orienteze rapid în diversitatea tematică a materialelor, ci şi să selecteze informaţia care-i interesează în mod special. Titlul articolului trebuie să prefigureze întotdeauna subiectul abordat şi să influenţeze într-un anumit mod cititorul.

Pornind de la opiniile unor cercetători, putem distinge trei funcţii ale titlului: nominativă, informativă şi pragmatică.

Funcţia nominativă, indiferent de structura sintactică a titlului, „numeşte" textul. Rolul nominativ îi oferă cititorului posibilitatea de a identifica problematica abordată.

Funcţia informativă a titlului rezidă în dezvăluirea, într-o formă concisă, a conţinutului informativ al materialului, fiind numită şi comunicativă, fiindcă transmite receptorului un volum impunător de informaţie. Titlul e menit să stârnească o curiozitate specială, provocându-i destinatarului emoţii intelectuale. De exemplu, un articol despre un nou program de computer este căutat de către o persoană care se interesează de terminologia informaţională, indiferent dacă titlul este formulat într-o manieră expresivă sau neutră.

Specificul funcţiei informaţionale a titlului reiese din apartenenţa lui la un anumit ziar, acesta fiind înţeles ca unitate distinctă a mass-media, şi e determinat de profilul de ansamblu al ziarului. El trebuie să fie deci eficient. Acest obiectiv poate fi realizat prin concizie (minimum de elemente lingvistice) şi prin densitatea informaţiei (maximum de conţinut).

Prin funcţionalitatea sa intrinsecă şi extrinsecă titlul generează o gamă întreagă de emoţii, dar şi curiozitate, încântare, nedumerire. El funcţionează deseori în direcţia impunerii unor efecte stilistice care stimulează fantezia cititorului.

Funcţiile de bază ale titlului – nominativă, informativă şi pragmatică – se deosebesc prin gradul de actualitate. Pe primul loc se află, în acest sens, funcţia nominativă, pe locul II – cea informativă, şi pe locul III – cea pragmatică.

Uneori titlul se manifestă ca „programator" al (con)textului, prefigurând structura semantică a acestuia. În alte cazuri e determinat

BDD-A20890 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:33 UTC)

de sensurile (con)textuale globale. Însă fără lectura atentă a textului este imposibilă înţelegerea sensului pe care-l conţine titlul. Altfel spus, „verificarea sensului are loc în dependenţă de ansamblul textual" [1].

E foarte important să înţelegem în ce mod se realizează funcţia informativă a titlului şi cum se reflectă în formularea acestuia diverse elemente ale conţinutului său semantic (tezele principale, evaluarea analitică a situaţiei, ilustraţiile).

Titlul poate impune divizarea textului în secvenţe, fiecare dintre acestea avându-şi subtitlul propriu.

Legăturile structurale ale titlului cu secvenţele funcţional-spaţiale ale textului (începutul, sfârşitul) sunt indestructibile, ele constituind şi cele trei componente majore ale unităţii textului. Titlul este aşadar o parte integrantă a articolului de ziar, armonizată semantic şi structural. Un însemn pragmatic al întregului text al ziarului este tendinţa acestuia spre influenţarea maximă a cititorului. E un însemn propriu tuturor titlurilor de ziar, indiferent de subiectul articolului publicat.

În interiorul textului titlul este o unitate lingvistică deosebită care are menirea să preîntâmpine cititorul asupra conţinutului articolului, înlesnind prin aceasta receptarea mesajului.

În presa germană autorii utilizează nu numai mijloace grafice. Au, fireşte, şi acestea un rol important. Spre exemplu, corpul de literă. Uneori titlurile sunt culese cu litere „gotice". O particularitate semnificativă a unor ziare germane, cum e şi *Francfurter Alghemaine,* o constituie tocmai utilizarea literelor „gotice". Acest fapt face ca articolul să aibă o înfăţişare grafică distinctă.

Practica cercetărilor a demonstrat că există o dependenţă între „lungimea" şi expresivitatea titlului de ziar. Cu cât titlul este mai laconic, cu atât e mai expresiv şi se memorează mai uşor. Receptarea titlului scurt necesită, în acelaşi timp, un anumit efort de decodare, altfel nu poate fi înţeles. De acea titlurile scurte apar în paginile de ziar însoţite de subtitluri, iar uneori – de câteva subtitluri ori de o informaţie suplimentară care îndeplineşte o funcţie explicativă specială.

BIBLIOGRAFIE

1. E. Turcinski, *Titlul ca formă distinctă de exprimare //* Culegere de lucrări ştiinţifice, Universitatea de limbi străine „M. Thoreze", Moscova 1986, p. 97-115.

BDD-A20890 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:33 UTC)